



Téma: Rovné zacházení? – Lidská práva

Blok 2: Tvá práva

Já mám práva... Ty máš práva... Jak se dotýkají tvoje práva mých? Tento blok se zaměřuje na práva druhých a vazbu mezi právy a povinnostmi.

Upozornění: Tato kapitola obsahuje odkazy na specifické internetové stránky, např. YouTube. Obsah těchto externích internetových stránek se mění, a je tedy zapotřebí kontrolovat, zda je pro studenty stále vhodný.

Výukový cíl tohoto bloku

Studenti:

- lépe porozumí právům a povinnostem a budou mezi nimi lépe rozlišovat
- pochopí vztah mezi globalizací, místními zvyky a právy
- budou schopni zkoumat své vlastní limity a priority, které stanovují pro sebe a pro ostatní

Poskytnuté materiály

Materiál č. 4	Příběh Iqbála Masícha
Materiál č. 5	Citáty z módního průmyslu
Materiál č. 6	Fotografie – dětská práce
Materiál č. 7	Příběhy dětských dělníků
Materiál č. 8	Scénáře

Výuková aktivita č. 1: Důležitější než moje práva?

Vyzvěte studenty, aby se zamysleli nad oblečením, které mají na sobě: kde bylo vyrobeno? Vědí studenti něco o lidských právech v té zemi? Vysvětlete jim, že v některých zemích nejsou lidská práva chráněna zákonem tak, jak je tomu jinde. V některých zemích pracují dospělí mnohem více než 8 hodin denně 5 dní v týdnu za velmi malý plat a bez jakékoli právní ochrany. Někde pracují i děti, místo toho, aby chodily do školy. Zjistěte, jaký mají studenti pocit z toho, že děti v jiné zemi nemohou chodit do školy, protože vyrábějí oblečení, které mají oni na sobě.

Podívejte se na citace z módního průmyslu v materiálu č. 5 a porovnejte je s příběhem Iqbála v materiálu č. 4. Zeptejte se studentů, zda se domnívají, že mohou nebo že by měli něco udělat. Kde končí naše svoboda a práva a kde začínají práva a svoboda ostatních? Pokud to již nevyjádřili sami, vysvětlete jim, že z našich práv vyplývají povinnosti druhých a naopak. Požádejte studenty, aby ke každému právu na své „Zdi práv“, kterou vytvořili v rámci bloku 1, přiřadili odpovídající povinnost.



Skupinová aktivita č. 1: Práva dětí kdysi a dnes

Zeptejte se studentů, jak je možné, že v některých zemích existují zákony na ochranu práv? Ukažte jim obrázky z materiálu č. 6 a požádejte je, aby se vyjádřili k tomu, co vidí: dokáží studenti uhodnout kontext? Odkud podle nich tyto děti pocházejí? Kdy byly tyto fotografie pořízeny? Vysvětlete jim, že v době průmyslové revoluce byla dětská práce běžným jevem v celé Evropě; vzdělání nebylo povinné a chudé rodiny musely posílat děti do práce v továrnách či v dolech. Po této diskusi rozdělte studenty do pěti zhruba stejně velkých skupin a požádejte je, aby co nejpřesněji popsali dva typické dny svého týdne: jeden pracovní den a jeden víkendový den. Požádejte je, aby svůj popis rozčlenili na jednotlivé hodiny a každou hodinu naplnili nějakou činností, nejlépe jako kdyby si je rozepisovali do kalendáře. Poté je vyzvěte, aby tyto rozpisy okomentovali: do jaké míry se podle vašich studentů změnil rozvrh dne dítěte? Poté náhodně rozdělte do každé z pěti skupin příběhy dětí z materiálu č. 7 a požádejte skupiny, aby provedly stejné cvičení a vypracovaly rozvrhy pro dva dny těchto dětí. Chtějí-li učitelé získat k tomuto tématu více informací, mohou využít následující odkaz na článek o historii práv dětí a dětské práce.

History of child rights and child labour

Rama Kant Rai*

Skupinová aktivita č. 2: Důležitější než naše práva?

Lze za určitých okolností pozastavit dodržování lidských práv nebo tato práva zcela zrušit? Lze zdůvodnit případy, kdy je jedinec zbaven svých lidských práv ve jménu zájmů širší veřejnosti? Kde má odpírání lidských práv své hranice? Zeptejte se studentů na jejich názor. Souhlasili by s tím, aby byl za určitých okolností někdo zbaven práv? Jsou potřeby společnosti důležitější než lidská práva jednotlivců? Kdo má právo učinit konečné rozhodnutí o tom, zda mohou být podezřelé osoby zbaveny svých práv? Použijte materiál č. 8, diskutujte o těchto otázkách podrobněji a uveďte některé konkrétní příklady.

Můžete poté požádat studenty, aby společně vypracovali seznam práv, na nichž se jednomyslně shodnou jako na právech zásadních a nedotknutelných, a práv, jichž by se vzdali nebo zřekli ve jméno dosažení nebo zajištění vyššího zájmu.



Skupinová aktivita č. 3: Diskuse!

Jak jsou místní tradice spojeny s lidskými právy a právy menšin? Často se diskutuje o tom, že tradiční zvyky uplatňované celá staletí v různých částech světa jsou někdy v rozporu s lidskými právy. Jsme-li zvyklí dodržovat určitou tradici, neuvědomujeme si někdy její důsledky. Rozdělte třídu na dvě skupiny přibližně stejné velikosti. Řekněte jim, aby se připravili na diskusi o dodržování lidských práv a práv menšin versus respektování tradic a zvyků. Mohou studenti uvést příklady zvyků nebo tradičních praktik, které by mohly být interpretovány jako nedostatečné dodržování či dokonce porušování lidských práv ve vaší komunitě? Vyzvěte je, aby uvažovali o tom, zda by bylo vhodné zakázat nějakému národu nebo skupině praktikovat určité tradice a zvyky. Pokud ano, proč, případně proč ne. Máte-li zájem o více informací k tomu, jak organizovat diskusi ve třídě, podívejte se na tento dokument:

